

עין משפט
גור מצוה

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

מסורת הש"ס

16 לקמן כ... ויק תפסו
תפסו מ... ויק תפסו
שפסו תפסו תפסו
17 לקמן ט... ויק תפסו
18 לקמן ט... ויק תפסו
19 לקמן ט... ויק תפסו
20 לקמן ט... ויק תפסו
21 לקמן ט... ויק תפסו
22 לקמן ט... ויק תפסו
23 לקמן ט... ויק תפסו
24 לקמן ט... ויק תפסו
25 לקמן ט... ויק תפסו
26 לקמן ט... ויק תפסו
27 לקמן ט... ויק תפסו
28 לקמן ט... ויק תפסו
29 לקמן ט... ויק תפסו
30 לקמן ט... ויק תפסו
31 לקמן ט... ויק תפסו
32 לקמן ט... ויק תפסו
33 לקמן ט... ויק תפסו
34 לקמן ט... ויק תפסו
35 לקמן ט... ויק תפסו
36 לקמן ט... ויק תפסו
37 לקמן ט... ויק תפסו
38 לקמן ט... ויק תפסו
39 לקמן ט... ויק תפסו
40 לקמן ט... ויק תפסו
41 לקמן ט... ויק תפסו
42 לקמן ט... ויק תפסו
43 לקמן ט... ויק תפסו
44 לקמן ט... ויק תפסו
45 לקמן ט... ויק תפסו
46 לקמן ט... ויק תפסו
47 לקמן ט... ויק תפסו
48 לקמן ט... ויק תפסו
49 לקמן ט... ויק תפסו
50 לקמן ט... ויק תפסו
51 לקמן ט... ויק תפסו
52 לקמן ט... ויק תפסו
53 לקמן ט... ויק תפסו
54 לקמן ט... ויק תפסו
55 לקמן ט... ויק תפסו
56 לקמן ט... ויק תפסו
57 לקמן ט... ויק תפסו
58 לקמן ט... ויק תפסו
59 לקמן ט... ויק תפסו
60 לקמן ט... ויק תפסו
61 לקמן ט... ויק תפסו
62 לקמן ט... ויק תפסו
63 לקמן ט... ויק תפסו
64 לקמן ט... ויק תפסו
65 לקמן ט... ויק תפסו
66 לקמן ט... ויק תפסו
67 לקמן ט... ויק תפסו
68 לקמן ט... ויק תפסו
69 לקמן ט... ויק תפסו
70 לקמן ט... ויק תפסו
71 לקמן ט... ויק תפסו
72 לקמן ט... ויק תפסו
73 לקמן ט... ויק תפסו
74 לקמן ט... ויק תפסו
75 לקמן ט... ויק תפסו
76 לקמן ט... ויק תפסו
77 לקמן ט... ויק תפסו
78 לקמן ט... ויק תפסו
79 לקמן ט... ויק תפסו
80 לקמן ט... ויק תפסו
81 לקמן ט... ויק תפסו
82 לקמן ט... ויק תפסו
83 לקמן ט... ויק תפסו
84 לקמן ט... ויק תפסו
85 לקמן ט... ויק תפסו
86 לקמן ט... ויק תפסו
87 לקמן ט... ויק תפסו
88 לקמן ט... ויק תפסו
89 לקמן ט... ויק תפסו
90 לקמן ט... ויק תפסו
91 לקמן ט... ויק תפסו
92 לקמן ט... ויק תפסו
93 לקמן ט... ויק תפסו
94 לקמן ט... ויק תפסו
95 לקמן ט... ויק תפסו
96 לקמן ט... ויק תפסו
97 לקמן ט... ויק תפסו
98 לקמן ט... ויק תפסו
99 לקמן ט... ויק תפסו
100 לקמן ט... ויק תפסו

הגהות הב"ח
(ב) נ"ל לא היינו דלמי
לכו דאחא:

מוסף רש"י

שהיה ברין שיהא
חייב. השבע בלאב לא
קיים וקמח כו'. שכן לא
עשה בה לאו ברין.
וקרא מבי לרעו כי
למי שיש (יב). וזו
שניבר. העמוד לג' בני
אדם. הוא דבר שאל
לא יכיר הוא שבעת שקר
(קמח כו. כ). כבולן נאמר
ונעלם. ככל המאן
טלה יורד עמדת
פרשה. כגון שבעת
שבעת טעו. דלמיטו
שבעת העדות (כ"ד) ט
וכו' (ל' דל' טא).

רבינו חננאל (המשך)

בשלמא לשמואל דאמר
כל דליתיה בלהב לא
מחייב עליה לשבער
מישום שבעת ביטוי
לחיבי אפקה רחמנא
לשבעת העדות מכלל
שבעת ביטוי לחיוביה
בשבעת העדות. ואיני
דליתיה בלהב. אלא לרב
רמייב שבעת ביטוי
אפי' דליתיה בלהב.
אמאי אפקה לשבעת
העדות מכלל שבעת
ביטוי ותכבה כמי עמדה
כדכתיב ושמעת קול
אלה. ואתנן דפרקי
אליבא דרב ודלמא
לחיובי בשבעת העדות
תריה הוא דאפקה תדא
מישום ביטוי ותדא שמיש
שבעת העדות. ונחזו
דבריהם הללו. מדתניא
לאחת מאלה אחת אחת
מחייבו ואי אחת מחייבו
שתיים. אלא לחיובי על
שבעת העדות כמזיד
כשונג אפקה. כדתניא
ביטוי קרבן כמזיד אלא
מלקות. (אלא) [אלן]
המזיד כשונג לחיובי על
שבעת העדות. ואימא
במזיד נחייב קרבן אחד
מישום שבעת העדות
מישום דליכא בשבעת
ביטוי קרבן כמזיד אלא
מלקות. (אלא) [אלן]
כשונג מחייב תרתי. דאח
מישום שבעת ביטוי
והוא מישום שבעת
העדות (תרתין) [נכתיב]
ושמעת קול אלה. ותכ
או נשכ כי השבע.
דכתיב לאחת מאלה. ואי
מזיד מי אחת לשבעת
ביטוי קרבן כל דאפק
קרא למיטוטא. ובה אמר
מישום דהתם שבעת
העדות דבר שהיה ככלל
שבעת ביטוי ויצא מן
כלל לידון ברבר חדש והוא לחיובי קרבן על המזיד כשונג בלא גרתייה ואין לך כי אלא חזונו שכן
כלומר אין לך בו אלא קרבן אחד כלבר בין כשונג בין כמזיד. ואקשינן ככלל דאבי סבר דאחת לשבעת כו'.

דר' יודא בן כסירא. אשבע לקיים את המצוה פליג ולא אשבע
שלא לקיים: שכן לא עשה כה כו'. דליתיה בהן וליתיה בלאו:
נימא רב כר' יודא בן כסירא. דלא בעי ללא וכן הי"ג לא בעינן
להלך ולשעבר: אליבא דר' יודא כולי עלמא לא פליגי. כלומר
דשמואל דהוי תנאי היא דלא ס"ד
דשמואל למיפטריה אליבא דרבי יהודה
בן כסירא: ספסא לאו וכן. דכתיב
בהדיא להרע או להטיב דמשמע
כגון אוכל ולא אוכל לא בעי: להכא
ולשעבר. דלא מיפסרי כל שכן דלא
בעי: כי פליגי אליבא דרבנן. פליגי
דכר' אפי' לרבנן אמר למילתיה ולא
מימא לרב תנאי היא. וכל מקום שיש
לשון זה נזמרה זו היא שיעתה: מי
איכא בלא אנית. כשבעת ביטוי והא
שבע לנצל את המצוה הוא: והוא
שניכר לשלש בני אדם. שכבר ידעו
שגשה באותו עמוד שהוא של אכן
הוא דהויא שבעת שזו דמזיד דידעו
ניה תלת בני אדם הו' מפורסם:
ה"ג ומודה רב כלאו שבעת שני
יודע לך עדום ואשכחא דלא ידע
ליה דפטור הואיל וליסיב באיני יודע
לך: ומודה רב כו'. דלע"ג דלא
בעי להכא ולשעבר לאו וכן שכן
הואומר שבעת שזו יודע לך עדום
הן משכחא בה לאו לא משכחא בה
דליתיה באיני יודע לך דאיני יודע לך
עדום לאו משום שבעת ביטוי חייבי
רחמנא להחייב בה מן לבי"ד אלא
משום שבעת העדות ואינה אלא
כבי"ד וכרמיא להעד: ידעתי ולא
ידעתי מחלוקת. דרב ושמואל דליתיה
בלאו וכן וליתיה ליה משבעת ביטוי
לנצל את המצוה הוא: להכי אפקיה
רחמנא כו'. ופרשה בהדיא ובהאי
קרבן גופיה דלי לא תכזה בהדיא
לא שמענא ליה משבעת ביטוי
דליתיה בלהב: אלא לרב למאי
הלכא תכזה רחמנא. ובהאי קרבן
גופיה הלא ככלל שבעת ביטוי היא:
פרסי. אט רלוי להעד הוא וכפר
בו כבי"ד חייב שמיש משום שבעת
העדות ומשום שבעת ביטוי: לאחת.
כהיא ענינא כתיב כי אשכח לאחת
מאלה: לאכניי למאי הלכא. אליבא
דכר: ככולן. ככל הכתובין נקרבין
עולה ויורד שבעת ביטוי וטומאת
מקדש וקדשי נזמר (ט) ועלם: וכן.
כשבעת עדות לא נזמר ועלם:
כמויד. דליתיה לשבעת ביטוי:
מחייב תדא. משום עדות: כשונג.
דליכא לחייבי נמי משום שבעת
ביטוי מחייב תרתי: לאו היינו
דאמרי. לכו כהדיא מעטיה קרא
מלחייביה תרתי ועל כרחק כשונג
הוא דמיעטיה קרא דלי כמזיד מי
איכא תרתי ולמה לי למעטיה הא אין
חיוב ביטוי כמזיד. ה"ד ופי' מי

מי איתא בלא אנית. וליכא לאוקומה כשנת ויו"ט לתמי קמי
לא הנחתי אי ללא לשמועין אפי' דליתיה בלא אנית אי נמי
משני אפי' למי' (נמחמ דף יג): שנת זמן תפילין הוא: הוא מותיב
אה והוא בפרק זה. הי"מ לאוקומה כר' יהודה בן כסירא דלא בעי
לאו וכן אלא נימא ליה לאוקומה ככ"ע:
ואמר עירא והוא שניבר ב'.
תימה תקשה ליה מגופא
דמתי' דקמי' (לקמן דף טג). אחיבו
שבעת שזו נשבע לנחית את הידוע
הא אינו משנה את הידוע חייב משום
שבעת ביטוי אפי' דליתיה בלהב
וכן נמי מדתקן (סס) אס לא רליתיה
נחש כקודת בית הגד משום דלי
אפשר להיות הא אפשר להיות חייב
משום שבעת ביטוי אפי' דליתיה
בזרחא כקודת בית הגד ומיהו לפי
מה שמפרש רבא דה"ק כבומר יאסרו
כל פירות שבעול עליו אס לא
רליתו כו' נימא דלא מני דייק מהאי
דשבעת היא מאכלת פירות אפי'
התם אפשר שיערה עד שרלחא נחש
כקודת בית הגד הואיל והוא בעולם:
ידעתי ויא ידעתי מחלוקת. לאו
היינו שבעת העדות
דמיייר כגון שאני נריך עכשו לאחת
עדום: אחת אתה מחייבו כו'.
תימה דכתי' דריש מלאת בשבעת
שלא אוכל פה טעין ושעורין וטעמין
דחייב עול כל אחת ואחת והכא דריש
מניה דליתו חייב אלא אחת ויש לומר
דכתי' מתיק מלאת והכא דריש
מאלה דשמע עמקת אלה הכמויב
כפרשה אחת מחייבו ולא על כל אלה
אי נמי מלמ"ד דלאת קא דריש
ושמואל דריש כוליה לדרשה דמ"כ:
לחייבו על המזיד כשונג. המ"ל
אחריס בלא עניתי אמן משא"כ
כשבעת ביטוי:
שבעת שזו לא ניכר עובר
באומר לחבירו שבעת שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע
ליה דפטור הואיל וליתיה בכלל שאני יודע לך עדות ואלא ידעתי
מחלוקת העדות ולא העדות בשלמא לשמואל דאמר מילתא
דליתיה בלהב לא מחייב עליה לשעבר להכי אפקה רחמנא לשבעת
עדום מכלל שבעת ביטוי אלא לרב למאי הלכא אפקה רחמנא אמרוה
רבנן קמיה דאביי לחייבו עליה תרתי אמר להו תרתי לא מציתו אמריתו
דתניא: לאחת מאלה לאחת אתה מחייבו ויא אחת מחייבו שתיים ולאבי
למאי הלכא אפקה רחמנא כדתניא: "ככולן נזמר ועלם וכאן לא
נזמר ועלם לחייבו על המזיד כשונג אמרו ליה רבנן לאביי אימא כמזיד
מחייב תדא כשונג מחייב תרתי אמר להו לאו היינו דאמרי (ב) לאחת אחת
אתה מחייבו ואי אחת מחייבו שתיים ואי כמזיד מי איכא תרתי רבא אמר
מישום דהוה דבר שבכלל ויצא לידון ברבר החדש אין לך בו אלא
חידושו כלבר מכלל דאביי סבר איתיה לשבעת בעולם והאמר אביי מודה
רב באומר לחבירו שבעת שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה
דפטור הואיל וליתיה באיני יודע לך עדות ויהי אביי מהרתי ואיבעית אימא
חרא
איכא תרתי: רבא אמר כו'. כלומר לא נריך למעטיה מלאת וכי אחת לאחת למעטיה מחייב שתיים לאו לעדות וביטוי אחת
אלא לביטוי לחיוביה שמיש שבעת שזו אוכל וכלל פה טעין ופת שעורין ופת כוסמין אינו חייב אלא אחת אלא עדות וביטוי
לא נריך מיעוטא דהויא לה עדות דבר שהיה ככלל ביטוי ויאל דפני ענמו לידון בדבר המדש כדכתיב ויכד"ד הלכך וביטוי
לך בו אלא חידושו ומשום עדות חייב ולא משום ביטוי: מכלל דאביי. דלעיתין קרא למעטיה: סבר איכא לשבעת בעולם.
כלומר אחת לשם שבעת ביטוי באיני יודע לך עדות והאי דלא מחייב תרתי משום מיעוטא דאין אחת מחייבו שתיים הוא ונימ'
היכא דליתיה לביטוי וליתיה לעדות כגון כפסולין לעדות או שלא כבי"ד דליכא למיפטריה מלאת מחייב משום ביטוי: והאמר
באני. לעיל כו' דליתיה לשם שבעת ביטוי שבעת העדות ואס אחת ליה שנת באיני יודע לך עדות כפסולין שלא כבי"ד:
שזין

ג"ד א מ"י קיה מלכות
שבעת הלכה יד יו
סגן לוחין בלא טור שריב
יורד לוחין בלא טורין ה'
ג"ד א מ"י שם הלכה ה'
ט"ש שם ס"ב:
ג נג מ"י שם הלכה י'
ג"ד מ"י שם פ"א ט"ד
ועי' כשבעת אכתי
סגן שם ט"ו שם יורד וכן
רלו שפי' ד'
ג"ד מ"י שם פ"ה ה'
כ"ג:
ג"ד מ"י שפי' מלכות
שבעת הלכה י'
מ ז מ"י שם הלכה ט'
לחיובי ככ"ג:
מ"ד מ"י שם פ"ה ה'
ד':
תורה אור השלם
1. או נפש כי תשבע
לבטא בשפתיה לרע
או להטיב לכל איש
ויטא דהתם שבעת
ועלם עמנו והוא יודע
ואשכח לאחת מאלה:
ורקא ה' ד'
2. ונתנה כי יאשכח לאחת
מאלה ההודא אשר
חטא עליה: ויהי ר"ה ה'
רבינו חננאל
דרי' יהודה בן כסירא
ורבנן פליגי רחנן שבעת
לקיים את מצוה ולא
קיים שבעת ה' יהודה
בן כסירא. ואקשינן
שידא חייב דברי יודא
בו כסירא. ואקשינן
אליבא דרבי יהודה בן
כסירא כולי עלמא לא
פליגי השתא לאו וכן
לא בעי דכתיב מחייב
באורייתא דהא מחייב
בשבעת מצוה אפי'
דליתיה (בהו) [אלאן]
וכי' רבא דלשעבר
דכתיבא הוא דקא אמר
דלא בעי. כי פליגי אליבא
דרבנן. שמואל כרבנן סבר
כיון דרבי לאו וכן הלכא
נמי בעי. ורב כי בעי
או וכן רבתיב לרע
או להטיב כדכתיב. אבל
רבא דלשעבר דמחייב
קרא הוא דקאמי רבתיב
לכל אשר יכטא ויחייב
בשבעת אפי' בעי. ואומרי
רב המנא לשמואל מה
הני לא הנחתי תפילין
היום ולא אכלתי היום.
אבל לא הנחתי תפילין
שמישך אני ואמר אמן
חייב הוא הנחתי תפילין
ליאת בלהב. דהא שבעת
לכלל את המצוה שטור
הוא. ופיקין לדברין
קמי' לא אכלתי ונמנא
שאלח חייב קרבן הוא
איתיה בלא אוכל תפילין.
אבל לא הנחתי תפילין
דלהב ליתיה שטור
מקרבן חייב מלקות.
מתיב רבא אינו היא
שבעת שזו שבעת לשטור
את הדרע לאדם. אפר
על עמודי של אכן שהוא
של זהב כו'. ואמר עולה
והוא שניכר לג' בני אדם
שהוא כמזיד של אכן.
אם לא ניכר ליה ליה
איתיה שבעת שזו אלא
שבעת ביטוי חייב עליה
קרבן. ואמאי הא ליתיה
כיהא של זהב. ומקרינן
ניכר עובר שמיש שבעת
שזו. לא ניכר עובר שמיש
שבעת שקר. אלא אבי
ומזיד רב באומר לחבירו
שבעת שאני יודע לך עדות
ואשתכח דלא ידעתי
מחלוקת.

כלל לידון ברבר חדש והוא לחיובי קרבן על המזיד כשונג בלא גרתייה ואין לך כי אלא חזונו שכן כלומר אין לך בו אלא קרבן אחד כלבר בין כשונג בין כמזיד. ואקשינן ככלל דאבי סבר דאחת לשבעת כו'.